

Вяра

05.04 по еретическия, †23.03 по църковния календар - Св. свещеномъченик Никон и неговите 199 ученици. Свв. мъченици Филит и Лидия. Св. преподобномъченик Лука Одрински. Св. преподобни Никон Печерски

Житие на св. преподобномъченик Лука Одрински (1802 г.)

Преподобномъченик Лука се родил в Одрин от благочестиви родители българи Атанас и Доминица. Подир ранната смърт на бащата, майка му го дала на един богат търговец от Стара Загора, който се отнасял с него като с роден син. Веднъж търговецът се отправил в Русия, като взел със себе си и 13-годишния Лука. На връщане той се спрял в Цариград. Там Лука се скарал с едно турче и почнал да го бие. Тогава разярените турци го хванали и искали да го убият. Уплашения Лука завикал: "Пуснете ме! Аз ще се потурча!" Един турчин веднага го взел при себе си го заставил да се отрече от Христа и да приеме мохамеданството. Но след като

преминал страхът, Лука се уплашил от своята постъпка, изгубил своята веселост и започнал горчиво да се кае. Той съобщил за себе си на своя осиновител и последният се опитал да го освободи с помощта на руския посланик. Но злият турчин вместо да освободи момчето, вързал му ръцете и насила го обрязал. Подир известно време Лука можал да избяга от този турски дом и да се представи на руския посланик, който го препратил в градовете Смирна и Тир. Там Лука заболял тежко и от страх пред смъртта повикал при себе си един християнски духовник. Като изслушал изповедта му, духовникът го посъветвал да се уедини на Атон и там под ръководството на добродетелни мъже да извърши покаяние.

След като оздравял, той действително изпълнил съвета на духовника и постъпил в Иверския атонски манастир, гдето го възстановили в християнската му вяра чрез тайнството св. Миропомазание. Оттам преминал в манастира Ставроникита, гдето приел монашеско пострижение. Но врагът на човешкото спасение не му давал покой. Гонен от изкушения, той бягал от един манастир в друг: Зографския (отгдето се върнал в света, но като не успял да се успокои, пак дошъл на Атон), Ксиропотам, Котлomuш, Предтечанския скит, Григориат, скита Св. Ана. Като се позамислил защо през всичкото това време няма покой, а все прехожда от място на място, той дошъл до заключението, че това е наказание от Бога за отричането му от християнската вяра. Така той дошъл до мисълта за мъченичество и я споделил с някои духовници: никой не смеел да му препоръча мъченически подвиг поради младостта му. Но накрай като видял неговата неизменна решителност, духовникът Ананий му дал килийно правило като подготовка към мъченичество за Христа. После духовникът Висарион го постригал във велика схима и заедно с него тръгнал за остров Митилин.

След като се причастил със светите тайни Христови, св. Лука

се облякъл като турчин и се отправил при кадията (съдията). Той разказал иносказателно как насила са го потурчили, открито се отказал от богопротивното мохамеданство и изповядал християнската вяра. Нито ласките и обещанията на мюсюлманите, нито заплахите с мъчения не могли да разколебаят твърдия юноша в неговата решителност да умре за Христа.

Турците го били жестоко и го хвърлили в затвора, като му оковали нозете в клада. В това време по всички църкви се молели за мъченика. Митрополитът на острова и старецът Висарион успели да му изпратят в затвора светите Тайни Христови за последно причащение. Накрай съдията видял непоколебимата твърдост на Лука и го осъдил на смърт чрез обесване. Когато палачът надявал примката на шията му, казал: "Изповядай Мохамеда, великия наш пророк и ние ще те пуснем!" Светият мъченик отговорил: "Вярвам в моя Господ Иисус Христос и само на Него се покланям!"

Св. Лука бил обесен на 23 март 1802 г на 16-годишна възраст. Светото тяло на мъченика три дни останало да виси на бесилката, но през всичкото това време то си оставало бяло и благолепно, излъчващо необикновено благоухание. Подир трите дни турците привързали на шията му голям камък и тялото било хвърлено в морската глъбина, но вместо да потъне, то останало заедно с камъка върху водната повърхност. Когато настъпила нощта, християните го намерили на брега и го предали на земята с подобаващи почести. Останалите дрехи на преподобномъченика получили целебна сила и от докосването до тях болните получавали изцеление.

Жития на светиите

Житие и страдание на свети

свещеномъченик Никон (251 г.)

Св.
свещеномъченик
Никон, епископ
Сицилийски.
Миниатюра от
Атон, Иверски
манастир. Края
на XV в.

В град Неапол, в областта Кампания, живял знатен и храбър воин, който изпъквал с необикновената си красота, името му било Никон. Баща му, грък езичник, възпитавал сина си в идолопоклонство, майката обаче била християнка и го учела да познава Христа. Тя му говорела за силата на кръста Господен:

- Скъпи синко, ако по време на война те заплашва опасност, осенявай се по-често с кръстното знамение и така ще се избавиш не само от плен, но и от каквото и да било нараняване. Нито стрела, ни копие, нито меч ще те засегнат и

ще останеш невредим и в най-страшните прекеждия на боя.

И ето, веднъж римските войници били изпратени срещу неприятеля. Потеглил и Никон със своя отряд. В едно от най-кръвопролитните сражения той се оказал в голяма опасност, пред прага на гибелта. Като видял да падат мнозина от неговите воини, той разбрал, че го чака неминуема смърт. Тогава си спомнил думите и наставленията на майка си, вдигнал очи към небето, осенил се с кръстния знак и с дълбоко сърдечно съкрушение произнесъл:

- Христе, всесилни Боже, яви върху мене силата на Твоя Кръст. От днес ще бъда Твой раб и ще се покланям на Тебе и на Твоята Майка.

След тези думи усетил, че се изпълва с необикновена смелост и се устремил напред с копие в ръка. Скоро повалил около 180 храбри неприятелски войници, другите обърнал в бягство, тъй че никой не можал да му устои. Така по чудодееен начин се проявила в него силата на Кръста Христов!

Тогава Никон прославил Бога:

- Велик е християнският Бог, Който побеждава и прогонва враговете със силата на Своя Кръст!

Цялата римска войска се почудила на Никон:

- Велико чудо на Божия промисъл! Никога не сме виждали, а и не сме чували за някого, който да се подвизава тъй храбро в боя както Никон.

След края на войната всеки се отправил към къщи, и свети Никон се завърнал у дома. Като възхвалял Бога, той разказал на майка си какво направил с него Господ Иисус Христос чрез силата на Своя кръст.

С огромна радост майка му възкликнала:

- Благодаря на Твоето пресвято име, Господи, защото Ти искаш всички човеци да се спасят и да познаят истината! Чуй молитвата на Твоята рабиня и сподоби сина ми със свето кръщение за прошка на греховете и го научи да върши Твоята воля, за да Ти угоди и да се сподоби с обещаните вечни блага.

Никон започнал да разпитва майка си как може да стане християнин.

- Трябва да постиш четиридесет дни и да изучаваш християнската вяра под ръководството на свещеник. После, като се отречеш от сатаната и делата му, с вяра в Христа, ще се сподобиш със свето кръщение и ще станеш истински християнин и раб Христов.

- Жив Господ - отвърнал Никон, - по-добре да бъде Негов раб, отколкото езичник, идолопоклонник и воин. Вече не искам да се покланям на камъни или на каквато и да било твар, а на Единия Бог, Творец на небето и земята, морето и на всичко, което в тях!

Като се поклонил доземи на майка си, Никон казал:

- Майко, моли Бог да ми изпрати ангел, добър наставник и пазител на моите душа и тяло, за да мога под негово ръководство да намеря такъв Божий раб, който да ме сподоби със свето кръщение и да ме научи да върша волята на Христа, Нашия истински Бог, за да бъде причислен към словесното Христово стадо. О, достойна за почит моя майко, ако твоите поучения не бяха ме отклонили от езическата заблуда, за да позная истинския Бог, аз нямаше да избягна геената и щях да изпитам мъченията на ада заедно с ония, които не познават Бога.

С думите “моли се за мене, майко”, той понечил да излезе от къщи. Но майка му го хванала за ръката и го умолявала да се

върне при нея, след като приеме свето кръщение, за да я погребее, понеже чувствувала вече приближаването на смъртта. После се помолила за него, дала му пари и най-важното - благословила го и го изпратила да търси свещеник. А това било трудно за желаещите да станат християни и да приемат свето кръщение, защото поради гоненията по онова време християнските свещеници и наставници се криели в пустините и планините.

Щом напуснал дома си, Никон отишъл на пристанището, качил се на един кораб и отплувал за Константинопол.

Неговите началници и войници дълго го търсили в Неапол. Накрая отишли при майка му и я попитали къде е синът.

Тя отвърнала, че не знае къде е отишъл.

А Никон, воден от Божията благодат, пристигнал на остров Хиос, изкачил се на една висока планина и прекарал там в молитва осем дена, молейки Бог да му посочи къде да намери такъв раб Господен, който да извърши над него отдавна желаното свето кръщение и да го научи на тайнствата на светата вяра. И ето, в сънно видение му се явил ангел Божий в образа на светител. Връчил му жезъл с изображение на кръста и му заповядал да отиде на морския бряг. На сутринта намерил кораб, който го чакал, защото същият Божий ангел се явил и на корабниците и им заповядал да чакат Никон, който щял да слезе от планината с жезъл в ръце.

Благодарение на попътния вятър, след 2 дни корабът хвърлил котва близо до една планина, която се наричала Ганос. Там се криел от гоненията епископът на Кизик Теодосий заедно с много монаси. За тях той бил и игумен, и отец. Бог го бил известил за Никон и заедно с монасите си отишъл на пристанището да го посрещне. После го завел в своята пещера и след оглашението го кръстил в името на

Светата Троица и го причастил с пречистите Христови Тайни.

След светото кръщение блаженият Никон живял в пещерния храм, изучавал Божественото Писание и монашеския живот и заради своята кротост бил постриган за монах.

Някои от братята, като виждали смирението и кротостта, поста, въздържанието и всенощното бдение на Никон с молитви и псалмопения, го оприличавали на Божий ангел. Той бил търпелив в трудовете си, велик в любовта, несравним в поста, в учението и четенето на книги - ненаситен, не изнемогвал по време на нощните молитви и във всички монашески подвизи бил прилежен и усърден. Учудвали му се не само братята, но и самият епископ Теодосий.

Блаженият Никон бил прекарал три години в планината, когато епископът получил насън откровение от Бога - явил му се ангел Господен и казал:

- Преди смъртта си постави за епископ Никон, когото ти кръсти и облече в монашески чин и му повери стадото си, но му заповядай да се премести с монасите на източната страна на Сицилийската област, за да не загинат от меча на варварите, които скоро ще нападнат това място.

След видението епископ Теодосий ръкоположил блажения Никон първо за дякон, после за презвитер, накрая и за епископ, и като му поверил монасите, на брой 190, се прибрал при Господа.

След погребението на епископа, Никон и монасите се качили на един кораб и отплували за остров Лесбос. Престоjali в град Митилин 2 дни и после отплували за остров Наксос. От там, след 22 дни, по Божия воля, пристигнали в Италия. В родния Неапол заварил жива блажената си майка, която, щом го съзряла, паднала с радостни сълзи на гърдите

му и го разцелувала. Поклонила се доземи на Господа и казала:

- Благодаря на Твоето пресвято име, Господи, че ме сподоби да видя сина си в ангелски образ и епископско достойнство. Чуй и сега, Владико мой, мене, Твоята рабиня и приеми душата ми в Своите ръце.

С тази молитва блажената жена предала духа си на Господа. Всички присъстващи прославили Бога и я погребали подобаващо с псалмопения.

Слухът за Никон обиколил целия град. Някои от бившите му другари от полка, щом научили, дошли при него, любували се на благообразното му лице и го разпитвали насаме:

- В името на Всевишния, кажи, откъде дойде у тебе тая сила и храброст в боя, с магия ли, или от нещо друго? Помогни и ние да станем такива..

Светецът им отвърнал:

- Повярвайте ми, братя, че не магия или нещо друго ми вдъхна смелост, а силата на честния Христов Кръст. Щом се въоръжих с Него, никой не можа да ми устои, защото Божията сила, действаща чрез кръстния знак, побеждаваше всички врагове.

Като чули това, войниците паднали пред нозете на свети епископ Никон:

- Светителю Божи, помилуй и ни вземи със себе си. И както в битката се избавихме чрез теб от враговете, така и сега да станем с теб наследници на Царството Небесно.

И тоз час като напуснали жени, деца, братя и домовете си, войниците, на брой девет души, тръгнаха след светеца.

Преподобният Никон заедно с тях и с учениците си отплувал на един кораб за Сицилия. Хвърлили котва недалеч от високата Тавроменийска планина. Слезли на брега и след дълъг преход стигнали до река Асинос, близо до която на едно запустяло място, наречено Хигия, намерили голяма стара каменна баня, където се установили. Мястото било много красиво и усамотено, а земята се оказала добра за работа. Засадили лози и овощни дръвчета и заживели там. Преподобният Никон кръстил деветимата свои приятели от военната служба и ги постригал за монаси.

Изминали много години, но гоненията срещу християните продължавали. Езичници донесли на сицилийския хегемон Квинтиан, че близо до река Асинос живеят група мъже, които почитат небесния Бог и техен учител е епископ Никон. Те не се покорявали на законите и не искали да почитат други богове.

Като чул това, хегемонът се изпълнил с гняв и ярост и изпратил веднага един отряд войници да ги залови и да ги доведе за разпит.

Щом дошли на мястото, войниците попитали:

- Къде са Никон и приятелите му, които не се покоряват на законите и не почитат боговете?

Свети Никон им рекъл:

- Деца мои, колко хубаво е, че дойдохте тук, защото Моят Владика, Христос, ни призовава при Себе Си.

Тогава братята се обърнали с молитва към Бога да ги укрепи за подвиг със Своята благодат, но войниците ги принудили да прекъснат молитвата си и ги подкарали при хегемона като овце на заколение.

По пътя блаженият Никон ги наставлявал така:

- Дръжте се, братя, и не се бойте, защото дойде краят на нашия подвиг, небесните двери се отвориха за нас. Нека да отстояваме твърдо Христовата вяра пред жестокия мъчител, да говорим смело пред него, помнейки думите на Нашия добър Пастир: “не се бойте от ония, които убиват тялото, а душата не могат да убият”.

Когато извели светците на съд пред хегемона, той ги обгърнал с тежък поглед и рекъл:

- Вие, които сте заблудени от магьосника Никон, всички ли храните в себе си суетната и измамна надежда до там, че да не почитате безсмъртните богове и да не се покорявате на законите им?

Светците отвърнали в един глас:

- Ние сме християни и никога няма да отстъпим от вярата си. Нашата надежда не се крепи на житейска суета, а на Господ Бог, Който сътвори небето и земята и всичко, което е в тях. Твоите богове са неми, глухи и безчувствени истукани, дело на човешки ръце и тия, които им се надяват, ще заприличат на тях.

Като видял силната им и непоколебима вяра, хегемонът казал:

- Ако не заповядам бързо да ги убият, те могат да въвлекат в заблудата си и мнозина други.

Затова заповядал да ги съблекат, да ги проснат на земята и да ги бият много и без пощада с волски жили. После, с изключение на свети Никон, да посекаат с меч всички в банята до реката, където били живели.

Скланяйки своите честни глави пред меча, светите

мъченици мълвели:

- Господи, в Твоите ръце предаваме душите си, “заради Тебе ни затриват всеки ден, смятат ни за овци, обречени на клане”.

Така били обезглавени преподобните ученици на свети Никон - 199 души на брой. По заповед на мъчителя телата им били хвърлени за изгаряне в напалената баня, където по-рано живеели.

Хегемонът оковал свети Никон във вериги и се готвел да го предаде на най-страшни мъчения.

Същата нощ Божий Ангел се явил насън на светеца в тъмницата и му казал:

- Уповавай се на Бога, Никоне, воине Христов, и се весели, защото Бог прие жертвата на твоите 199 ученици като благоуханно кадило. Те влязоха в чертога на Небесния Жених.

След тези думи свети Никон видял пред себе си девица, по-светла от слънчевите лъчи, чиято одежда била от злато и сапфир. В ръце държала лъв бял като сняг. Намирала се на източния бряг на река Псимиф, а на западния стоели двама мъже с огромен ръст, чиито глави опирали в небето. Те държали огнени копия и разговаряли с девицата:

- Какво правим още тук, след като Небесният Цар ни изпрати срещу Квинтиан? Ние го чакаме, а той не идва.

- Вчера Квинтиан умъртви 199 Христови раби и готви най-страшни мъчения за техния учител, Никон, който победи коварството на дявола. Скоро ще го срещнете на мястото, което е определено.

Като казала това, тя пуснала лъва:

- Вземете го, той ще ви помогне да накажете мъчителя.

Епископ Никон се събудил с голяма радост. Хвалейки и прославяйки Бога, той разказал за видението на Херомен, момчето, което се грижело за него и впоследствие описало житието и страданията му.

Светецът предсказал пред детето, че скоро страшна смърт очаква Квинтиан.

На сутринта хегемонът пратил да доведат мъченика и го попитал:

- Кой си, откъде си и в какво вярваш ти, който с магиите си причини смъртта на толкова много хора? Заради твоето безумие те вече няма да видят нито сиянието на слънцето, нито лунната светлина.

Свети Никон му отвърнал:

- Нечестивецо, не само аз, но и другите вече ти казаха кой съм и каква е вярата ми. Светиите, които вчера умъртви, заслепен в безчестието си, ти казаха неведнъж. Сега ще ти повторя с няколко думи. Аз съм християнин, твърдо и неотклонно се надявам на Бога, Който сътвори небето и земята и Който ще те предаде на непоносими мъки като безчовечен мъчител и страшен светотатец.

При тези думи мъчителят изревал като лъв, заповядал да съблекат светеца, да завържат ръцете и краката му за четири колела и да напалят под него огън.

Свети Никон лежал върху разпалените въглени като върху цветен килим и възпявал Бога:

- Господ е моя твърдиня и мое прибежище, мой Избавител.

Слугите казали на Квинтиан:

- Господарю, вече изнемогваме, колкото и да подклаждаме

огъня, Никон си остава невредим.

Тогава хегемонът заповядал да завържат светеца за буйни коне, които да го влачат по земята, докато го направят на парчета. Но както бил вързан за конете, свети Никон протегнал дясната си ръка, осенил ги с кръстния знак и те веднага се укротили като овце и застанали като заковани на местата си, колкото и да ги биели слугите и да ги теглели за юздите.

Това разгневило хегемона и той заповядал да им прережат жилите на краката, но изведнъж, по Божия воля, те заговорили с човешки глас, както някога ослицата на Валаам: “Нашият Бог е на небесата (и на земята); върши всичко, що иска”. Заради свети Никон и ние отиваме на смърт”.

Квинтиан наредил да оковат мъченика и да го хвърлят от върха на една височина в дълбока пропаст. Но и тогава той останал невредим. Божий Ангел го запазил при падането, освободил го от оковите и го извел от пропастта. Светецът се явил отново здрав и невредим пред мъчителя си. Тогава той се ужасил и му казал:

- Никоне, колко велика е милостта на нашите богове към тебе! Не виждаш ли как се грижат за теб и не искат да погубят тялото ти? Не отхвърляй благоразположението им - принеси им жертва и бъди техен приятел.

Светецът отвърнал:

- Анатема на теб и на твоите богове, както и на всички, които се надяват на тях.

Тогава хегемонът заповядал да го удрят с камъни по лицето, да му извадят езика с клещи и да го отрежат. После го отвели на мястото, наречено Хигия, където живял с учениците си и там му отсекли главата. Така по времето на Деций, близо до река Асинос, под едно певково дърво бил посечен свети свещеномъченик Никон. Тялото му останало непогребано и хвърлено за храна на зверовете и птиците.

Същия ден, след като осъдил на смърт свети Никон, Квинтиан се отправил за град Панорм, за да си присвои имуществото на света Агатия, която неотдавна изтезавал до смърт. И когато го прекарвали през споменатата река Псимиф, конете, които били заедно с него, освирепели. Единият от тях се нахвърлил, започнал да го хапе по лицето, докато го обезобразил. Другият така го тъпкал, че го съборил в реката. Окаяникът потънал, завършвайки в мъки своя нечестив живот, както бил предсказал свети Никон.

Честното тяло на мъченика останало да лежи непогребано под дървото. Минал от там един пастир, обладан от зъл дух, и като го открил, веднага паднал на земята. Нечистият дух, изгонен от силата на светеца, излязъл с вопъл: "Горко ми, горко ми. Къде да избягам от лицето на Никон?"

Изцеленият пастир отишъл да разкаже за чудото на жителите на тази страна. Щом научил, епископът на град Месина, заедно с клира, отишъл да вземе многострадалното тяло на свещеномъченика. В банята открили и телата на неговите свети ученици - цели и невредими, и с почит ги погребали на подобаващо място заедно с учителя Никон за слава на Христа, Нашия Бог, прославян с Отца и Светия Дух во

веки. Амин.

Житие на светите мъченици Филит и Лидия (117-138 г.)

Светите мъченици живели по времето на император Адриан. Свети Филит бил царски съветник, жена му Лидия и синовете им Македон и Теопрепий били християни и пребъдвали в служение на истинния Бог. Поради това те били заловени и изправени пред Адриан. По време на разпита императорът не могъл да противоречи на мъдрите отговори на светите мъченици и ги изпратил в Илирия на съд при военачалника Амфилохий. Той веднага заповядал да ги окачат на едно дърво и да стържат телата им с ножове.

След това ги затворили в тъмница заедно с коментарисия Кронид, който също вярвал в Христа. През нощта, когато светите мъченици се молили и пели свещени песнопения, им се явил ангел, за да ги укрепи за предстоящия подвиг. На сутринта отново ги завели при мъчителя, който им казал:

- Предстоят ви много мъки и изтезания!

И наредил да нагорещат един меден котел, пълен с масло и сяра, и да поставят в него мъчениците. Но щом ги потопили, котелът веднага изстинал. Поразен от това чудо, Амфилохий повярвал в Христа и като се осмелил да влезе в котела, казал:

- Господи Иисусе Христе, помогни ми!

Тогава се разнесъл глас:

- Молитвата ти е чута, влез вътре.

Щом научил това, Адриян пристигнал от Рим, изпълнен с гняв и закани, и заповядал да нагриват котела с масло в продължение на седем дни. После да хвърлят в него светите мъченици. Но когато ги потопили, те останали цели и невредими. Посраменият император си тръгнал, а светите мъченици започнали да се молят и да благодарят на Бога. Както се молели, предали душите си на Господа, Който ги удостоил с мъченически венци.

В същия ден се чества паметта на преподобния наш отец Никон Печерски.

**Житие преподобного
отца нашего Никона,
игумена Печерского
(1088 г.)**

Когда Господу угодно было насадить в России многоплодную ветвь иноческого жития, Он, прежде других, привел к искусному и трудолюбному первоначальнику

российского монашества святому Антонию, подвизавшемуся в пещере, преподобного Никона, который был ему добрым сотрудником в подвижничестве. Ревностно проходя степени иноческих добродетелей, подражая во всем наставнику и учителю своему, преподобный Никон являл в себе достойного вождя иноков и надежного руководителя их в мысленный вертоград постнического жития. Когда приходили к Антонию лица, желающие принять равноангельский образ, он сам поучал их добродетелям, а преподобному Никону он повелевал постригать их. В деяниях этих двух подвижников можно было усматривать некоторый вид подобия Моисея и Аарона, ибо преподобный Антоний принес закон со св. Афонской горы²⁰⁹², как Моисей с Синайской, преподобный же Никон действовал по повелению Антония, как Аарон, почтенный саном священства. Все дела свои Никон совершал с благопокорностью, испытывая не только одни радости, но с терпением переносил и скорби, благодаря за все Бога. Великой радости духовной сподобился он, когда постриг преподобного отца нашего Феодосия, оказавшегося вскоре великим наставником иноческого жития в России. Возрадовался духом и тогда, когда постриг именитого боярина, блаженного Варлаама, а также заведующего всем хозяйством у князя и любимца его блаженного Ефрема-евнуха. Но за этих постриженников он потерпел и немалую скорбь. Ибо, узнав об их пострижении, князь Изяслав²⁰⁹³ сильно разгневался на преподобных и повелел одного из них, именно совершившего пострижение, тотчас привести к себе. Слуги тотчас же отправились и привели к нему блаженного Никона.

Посмотрев с гневом на святого, князь спросил:

- Ты ли постриг боярина и евнуха без моего повеления?

Преподобный Никон ответил с мужеством:

- Я постриг их благодатью Божьею по повелению Небесного

Царя Иисуса Христа, призвавшего их на таковой подвиг.

Князь разгневался еще более и сказал:

- Или убеди их возвратиться в дом свой, или я пошлю тебя и сущих с тобой в заточение, а пещеру вашу велю раскопать.

Блаженный Никон отвечал:

- Владыка! Делай все, что тебе угодно! Мне же не подобает отвращать воинов от Небесного Царя.

После этого святой Антоний и бывшие с ним вышли из пещеры, намереваясь, по причине княжеского гнева и укоризн на блаженного Никона, отправиться в другую область.

Но вот один из отроков поведал об этом княгине. Она же, напоминая князю о гневном Божием, постигшем отечество ее, землю Ляхов²⁰⁹⁴, за изгнание отцом ее, Болеславом храбрым²⁰⁹⁵, черноризцев, постригших Моисея Угрина, сказала ему:

- Послушай меня, господин, и не гневайся. В вашей стране также изгнаны были такие же черноризцы и много пришлось потерпеть за них. Смотри, господин, чтобы не случилось того же и в области твоей.

Услыхав это, князь убоился гнева Божия и отпустил блаженного, повелев ему возвратиться в пещеру; вместе с тем он послал с мольбою о возвращении в пещеру и к тем, которые удалились из нее. И только по истечении трех дней, вняв просьбе князя, они возвратились в пещеру, как об этом говорится в житии преподобного Антония.

После такой напасти преподобный отец наш Никон проводил суровую жизнь в пещере; постом и молитвою он одержал много побед над злыми духами, показал себя единоправным с преподобными отцами Антонием и Феодосием; они были три

светила, сияющие во мраке и разгоняющие тьму бесовскую.

После значительного умножения братии в пещере, блаженный Никон пожелал уйти в уединение и безмолвствовать. Посоветовавшись с преподобным Антонием, поговорив с другим черноризцем, болгаринотом Святогорским²⁰⁹⁶ из монастыря Святого Мины, он отправился с последним. Придя к морю, они разлучились. Болгарин, отправляясь в Константинополь, нашел среди моря остров, на котором и поселился. Прожив там много лет, терпя голод и холод, он с миром скончался; остров тот и доселе называется Болгаров. Великий же Никон ушел на остров Тмутараканский²⁰⁹⁷ и, обретши близ города незаселенное место, поселился там, безмолвствуя и служа Богу неленостно, прилагая труды к трудам и удивляя народ необычайным житием своим. Слава о нем распространялась повсюду; к преподобному стали стекаться многие люди из города и других мест; они дивились его жизни, так как не были еще утверждены в вере и о монашеской жизни ничего не слышали. Но потом, наставляемые Богом, желая наследовать иноческое благонравие, они молили преподобного Никона постригать их. Святой поучал их и постригал и соорудил там церковь Пресвятой Богородицы. И вот, благодатью Божьею, по молитвам преподобного Никона, возросло место то, – возник славный монастырь, подобный монастырю Печорскому.

По смерти Ростислава Владимировича²⁰⁹⁸, князя Тмутаракани, преподобный отец наш Никон умолен был жителями той страны идти к Святославу Ярославичу²⁰⁹⁹, князю черниговскому, и просить его, чтобы он отпустил им на престол Тмутараканский сына своего Глеба. Дойдя до города Чернигова и исполнив благополучно возложенное на него поручение, преподобный отправился в город Киев и пришел в монастырь Печерский к блаженному игумену Феодосию. Увидавшись, оба они пали вместе на землю и поклонились

друг другу, а потом обнялись и много плакали от радости, так как долгое время не видались. После этого преподобный Феодосий умолял блаженного Никона, чтобы он не покидал его до тех пор, пока они живы.

Никон обещался ему, говоря:

- Я пойду и только управлю свой монастырь и потом, если Богу будет угодно, возвращусь опять.

Он так и поступил.

Дойдя до острова Тмутараканского с князем Глебом Святославичем²¹⁰⁰, занявшим престол, преподобный, согласно своему обещанию, управил монастырь и возвратился к Феодосию. Придя в Печерский монастырь, он предал всего себя преподобному Феодосию и со всякою радостью покорялся ему. Преподобный же Феодосий очень любил его и считал как бы отцом своим; поэтому, когда сам отлучался куда из монастыря, он поручал тогда братию блаженному Никону, как старейшему из всех, чтобы поучать и хранить их. Часто также преподобный Феодосий, сам наставляя братию духовным словом, повелевал делать то же и блаженному Никону, начитанному в книгах. Много раз, когда блаженный Никон шивал и делал книги (так как был искусен в этом), сам преподобный Феодосий, садившись около него, приготавливал ему потребные для этого дела книги. Но вскоре блаженный безмолвник, преподобный Никон, пожелал снова возвратиться на свой остров. Среди князей российских возник раздор вследствие захвата Святославом, изгнавшим своего брата Изяслава из Киева, его престола. Он не мог выносить волнений, возбужденных этим событием, при которых немислимо было соблюсти безмолвие духа. Преподобный же Феодосий умолял его, как и прежде, не покидать его, пока он жив; но блаженный Никон, испросив прощение (так как не мог терпеть мятежа, а привык к уединению), ушел с двумя

черноризцами и прожил там несколько лет в обычном своем подвиге.

По преставлению преподобного Феодосия и после принятия игуменства блаженным Стефаном, преподобный Никон, побуждаемый братолюбием, пришел снова для посещения преподобного Феодосия; он сожалел о том, что не нашел в живых любимого своего друга и решил остальное время своей жизни провести в его монастыре. Часто приходил он ко гробу святого, проливал здесь скорбно-радостные слезы, частью печалась о разлучении любимого своего брата, частью благодаря Бога, что в России просиял равноангельским житием такой светильник, на которого он, Никон, своими руками возложил святой ангельский иноческий образ. После игуменства святого Стефана, братия, считая Никона за старейшего из всех, так как и сам преподобный Феодосий принял от него иноческий постриг, по изволению Божию и по общему согласию, избрала его себе игуменом как единокровного по житию отцам Антонию и Феодосию. Они любезно повиновались ему во всем и почитали его, как отца и наставника, видя в нем одном подобие тех обоих. Много раз покушался враг и ненавистник добра диавол и сему преподобному как и блаженному, игумену Стефану, строить препятствия в деле попечения о душах врученного ему Богом стада, желая возмутить братию ненавистью против него, но никогда не успевал он в этом, оставался посрамлен и тьма его не покрывала света добрых дел преподобного Никона.

Блаженный игумен Никон так угодил Богу, будучи для своего стада образцом добродетелей, что во время его игуменства была чудесно украшена святыми иконами созданная Богом святая Церковь Печерская; ибо к земным молитвам сего блаженного строителя приложились своими небесными молитвами его друзья, преподобные Антоний и Феодосий, и прислали к нему иконописцев из

Константинополя, дав им за наем золота. Преподобный игумен Никон показал тем иконописцам образ любимых друзей своих, преподобных отцов Антония и Феодосия, скончавшихся 10 лет тому назад, и они тотчас же узнали в них тех, которые явились к ним, наняли их и послали к нему. При этом они рассказывали и другие дивные чудеса: так, когда они хотели возвратиться, явилась им святая церковь Печерская и икона Пресвятой Богородицы, от которой слышали запрещение возвращаться обратно, как они чудесно приплыли в горе против течения, хотя сами стремились плыть вниз, по течению. Пришедшие столь чудесно иконописцы при усердии и молитвах преподобного Никона старательно принялись за украшение святой Церкви Печерской, причем опять было немало чудес, ибо сама икона Пресвятой Богородицы в алтаре изобразилась чудесно мусиею²¹⁰¹ и из уст ее вылетел голубь, как об этом пишется в пространном сказании о Церкви Печерской²¹⁰². Все это было по небесным молитвам преподобных отцов Антония и Феодосия и земным блаженного игумена Никона. Затем и сам приснопамятный игумен, преподобный отец наш Никон, украсив разнообразными подвигами своего равноангельского жития Печерскую обитель, после долговременных трудов, почил о Господе, от сотворения Мира в лето 6596-е, а от Рождества Христова – 1088-е, при великом князе киевском Всеволоде Ярославиче²¹⁰³. И тело его положено в той же обители Печерской, в родной ему пещере, где и доныне нетлением мощей своих он свидетельствует о своей святости, которою и по смерти чудотворно украшает свою святую обитель; духом же он переселился в небесные обители для неизреченного, вместе с единомысленными своими друзьями, преподобным Антонием и Феодосием, – лицезрения Божия, – уже не в образах, но лицом к лицу (1Кор. 13:12), и там, осияваемые верною славою, они, как три светильника, предстоят престолу Трисиятельного Божества и, как отцы, молятся о нас, своих

детях, чтобы мы явились наследниками их благодати и славы праведною жизнью для Бога, Ему же слава, честь и поклонение, ныне и присно, и во веки веков. Аминь.

Тропарь преподобного Никона, игумена Киево-Печерского
глас 5

Христова винограда лоза явился еси, Богоблаженне Никоне,/ гроздие принося Ему - добродетели твоя,/ и прочих, к темже наставляя,/ приводил еси Христу Богу,/ Емуже, молим тя, молися за души наша.

Ин тропарь преподобного Никона, игумена Киево-Печерского

глас 1

Послушания добрый рачитель быв,/ преподобне Никоне приснопамятне,/ церковь бо пречудну Пресвятыя Богородицы/ прекрасно украсил еси. Темже и мы, чада твоя, любовию вопием ти:/ слава Давшему ти крепость,/ слава Венчавшему тя,/ слава Действующему тобою всем исцеления.

Кондак преподобного Никона, игумена Киево-Печерского

глас 8

Третье светило пещерное,/ прогоняющее тьму бесовскую,/ восхваляем тя, мудре,/ и по долгу чтим труды и подвиги твоя,/ яже подъят о стаде своем/ и о украшении церковнем,/ воззывающе ти усердие сице:/ радуйся, отче Никоне, красото церковная.

Ин кондак преподобного Никона, игумена Киево-Печерского

глас 4

Духовному твоему наставнику, отче Никоне, всячески прилепився/ и от него наставляемь,/ во всем Христови поработився,/ монахов был еси чиноначальник и преподобных сожитель,/ с нимиже Христа Бога моли непрестанно о всех нас.

* * *

2092 Афонская гора (Афон), по греч. Agios Oros – Святая гора, узкий гористый полуостров, вдающийся в Архипелаг (Эгейское море), известен как центр иноческой жизни для греческого востока. Иноческая жизнь здесь появилась в древнее время, хотя несколько позже, чем в Сирии и Палестине. Для русской церкви Афон имел ранее, по XVII век, большое значение: здесь постригся отец русского монашества, преподобный Антоний; отсюда был взят Студийский устав преподобным Феодосием для своего (Печерского) монастыря, потом перешедший, по словам летописца, и в другие монастыри; здесь в богатых монастырских библиотеках получали наиболее широкое по тому времени религиозное образование наши иноки, ходившие на Афон (напр. Преп. Нил Сорский). Как одно из наиболее чтимых святых мест православного востока, Афон ежегодно посещается тысячами богомольцев исключительно мужского пола (женщинам вход в монастырь возбранен) из России, Балканского полуострова и Азиатских владений Турции. Почти вся гора, за исключением глубоких ущельев и скал, покрыта богатою растительностью: здесь произрастают прекрасные деревья, отчасти фруктовые – лимоны, апельсины, груши; целые поля усажены многоразличными породами винограда, доставляющего афонской братии удовлетворительный запас прекрасного вина, орехи, каштаны и масличные деревья обильно рассеяны по всей горе. В настоящее время на Афоне расположены 20

больших монастырей, несколько скитов и множество отдельных келий, числом до 700, греческих, русских, молдавских, болгарских и др.

2093 Изяслав Ярославич, сын великого князя Ярослава Мудрого и внук св. равноапостольного князя Владимира, княжил в Киеве с 1054 по 1068 г.

2094 Земля Ляхов, т.е. поляков.

2095 Болеслав I, храбрый, польский король; правил с 992 по 1025 г.

2096 Святогорским, т.е. с Афонской горы.

2097 Этот остров находится на восточном берегу Керченского пролива.

2098 Ростислав Владимирович, сын Владимира Ярославича, - князь тмутараканский; княжил во второй половине XI ст.

2099 Святослав Ярославич, сын Ярослава Владимировича, - князь черниговский; княжил с 1054 по 1076 г.

2100 Глеб Святославович, старший сын Святослава Ярославича, князь новгородский; княжил с 1067 по 1077 г.

2101 Мусия (греч. μουσίου) - мозаика. Так называется искусная работа, состоящая в собрании разноцветных, главным образом мраморных, камешков узорами, так что выходит желаемый рисунок. Мозаикой выстилаются напр. полы в храмах, а также украшаются стены; даже иконы делаются таким образом.

2102 См. Минеи-Четии 16 августа.

2103 Всеволод Ярославич, великий князь киевский, сын Ярослава I; княжил с 1030 по 1093 г.; великим князем он был с 1077 г.

† ВИЖТЕ ОЩЕ

Отстъплението от вярата наречено "нов стил"

ЗА СЪКРАЩАВАНЕТО НА ЛИТУРГИИТЕ, ТАЙНСТВОТА И ТРЕБИТЕ В НОВОСТИЛНАТА ЦЪРКВА

ЗА ПРЕМАХВАНЕТО НА ОГЛАШЕНИЕТО

ЗАЩО БОГ НИ ИЗОСТАВИ

ЗА КОРЕНА НА ЗЛОТО, ЗА НАЧАЛОТО НА ОТСТЪПЛЕНИЕТО НА РОДНАТА НИ „ЦЪРКВА“, ЗА БЪЛГАРСКАТА СХИЗМА

Театърът на антихриста

ИСТИНАТА ЗА НАШИЯ НАРОД

Християнството на българите и техните владетели

ИДЕЯТА "ПРАВОСЛАВНИ БУДИТЕЛИ"

Православна ли е демокрацията

Народе, народе...

Защо се премахва вероучението

За старостилния икуменизъм

КОЙ СТОИ ЗАД ОТСТЪПЛЕНИЕТО

ДИСЕКЦИЯ НА ЧОВЕКООМРАЗАТА

ПАСТИРСКО ОКРЪЖНО ПОСЛАНИЕ ПРОТИВ МАСОНСТВОТО

Против юдомасонството

Изповедание на вярата

КЪДЕ СЕ Е СЪХРАНИЛО ПРАВОСЛАВИЕТО

buditeli.info © 2017